

Toets flora en fauna

Stal Frontera te Ammerzoden

Datum : 21 april 2016
Projectnummer : 16-0028
Opdrachtgever : Stal Frontera
Bovendijk 5
5324 AZ Ammerzoden
Opgesteld door : K. Moonen & I. van Erp
Gecontroleerd door : E. Claassen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer heeft het voornemen de manege op de locatie Bovendijk 5 te Ammerzoden uit te breiden. De uitbreiding bestaat uit de bouw van een nieuwe rijhal en het vergroten van het parkeerterrein. In verband met de planologische procedure is het noodzakelijk een toetsing aan de Flora- en faunawet uit te voeren. Door middel van de toets Flora- en faunawet wordt in beeld gebracht of deze plannen strijdigheid opleveren met de Flora- en faunawet en hoe eventuele strijdigheid met deze wet voorkomen kan worden.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming is hierbij de Flora- en faunawet van belang.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in de tabellen van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de Flora- en faunawet wordt gehandeld.

2 Wettelijk kader

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden in twee wetten geregeld. Soortbescherming is geregeld in de Flora- en faunawet. Gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 en in het beleid voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur). Deze toets flora en fauna is gericht op soortbescherming. Vanwege de ligging van het plangebied en de lokale aard van de voorgenomen plannen is gebiedsbescherming niet van toepassing. De Natuurbeschermingswet en het beleid voor de EHS worden daarom buiten beschouwing gelaten.

2.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt soorten, niet individuele planten of dieren, om te voorkomen dat het voortbestaan van de soort in gevaar komt. Doelstelling van de Flora- en faunawet is de bescherming en het behoud van in het wild levende plant- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is het 'Nee, tenzij' principe. Dit betekent dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. In de Flora- en faunawet geldt een verbod op activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten. De bescherming van soorten is geregeld middels een aantal verbodsbepalingen. In dit geval zijn vooral artikel 8 tot en met 12 van belang.

Artikel 8: Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9: Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10: Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12: Het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

De Flora- en faunawet beschermt alle inheemse zoogdieren (op de huismuis, de bruine rat en de zwarte rat na), vogels, reptielen en amfibieën. Bij de vissen, ongewervelde dieren en planten zijn alleen die soorten beschermd die als zodanig in de wet zijn aangewezen. Alle beschermde soorten, met uitzondering van de vogels, staan in de tabellen 1, 2 en 3 van de Flora- en faunawet.

Tabel 1: Algemene soorten

Dit betreft soorten waarvoor in het geval van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen een algehele vrijstelling geldt van de verbodsbepalingen artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet.

Tabel 2: Overige soorten

Dit betreft zeldzame en veelal bedreigde soorten. Voor deze soorten wordt in het geval van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling verleend voor de verbodsbepalingen artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet, mits de activiteiten uitgevoerd worden op basis van een door de minister van Economische Zaken (EZ) goedgekeurde gedragscode. Wanneer geen gedragscode wordt gevolgd, is bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing nodig.

Tabel 3: Strikt beschermde soorten

Onder deze tabel vallen onder andere de soorten die beschermd zijn volgens de Europese Habitatrichtlijn. Voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor deze soorten geen vrijstelling, hiervoor moet dus een ontheffing aangevraagd worden.

Vogels en hun nesten mogen tijdens het broeden niet worden verstoord. Daarnaast bestaat er een tabel van het ministerie van EZ waarop de vogels zijn opgenomen waarvan het nest jaarrond beschermd is.

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Flora- en faunawet een zorgplicht. Deze zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet) houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten

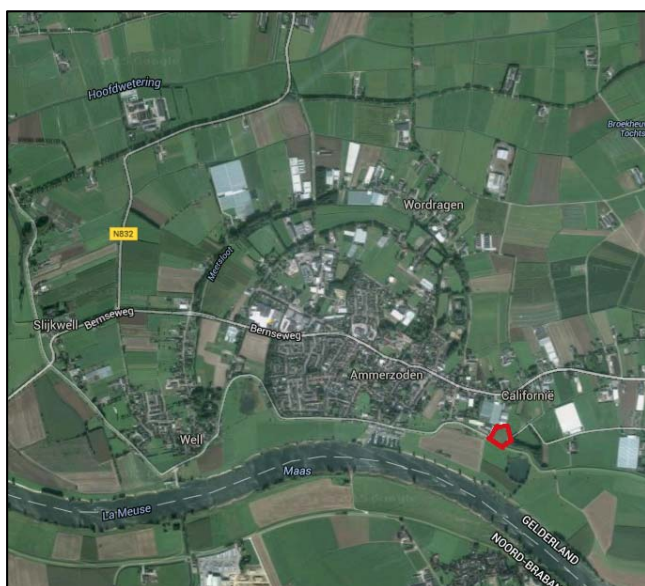
hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

3 Plangebied en voorgenomen ontwikkeling

Het plangebied ligt in de gemeente Maasdiel ten zuidoosten van Ammerzoden, bij de kruising van de Maasdijk en de Harenseweg. Er is thans een manege gevestigd met de nodige gebouwen en buitenfaciliteiten. Het plangebied betreft een begraasde paardenweide. Het plangebied grenst in het noorden aan een A-watrgang in het zuiden aan een dijk met een asfaltweg die doorloopt (afnemend in hoogte) ten westen van het plangebied. Ten westen grenst het plangebied aan de huidige parkeerplaats en gebouwen van de manege.

In figuur 1 is de ligging van het plangebied weergegeven. Figuur 2 geeft de begrenzing van het plangebied weer. Op pagina 4 staan enkele foto's van het plangebied.

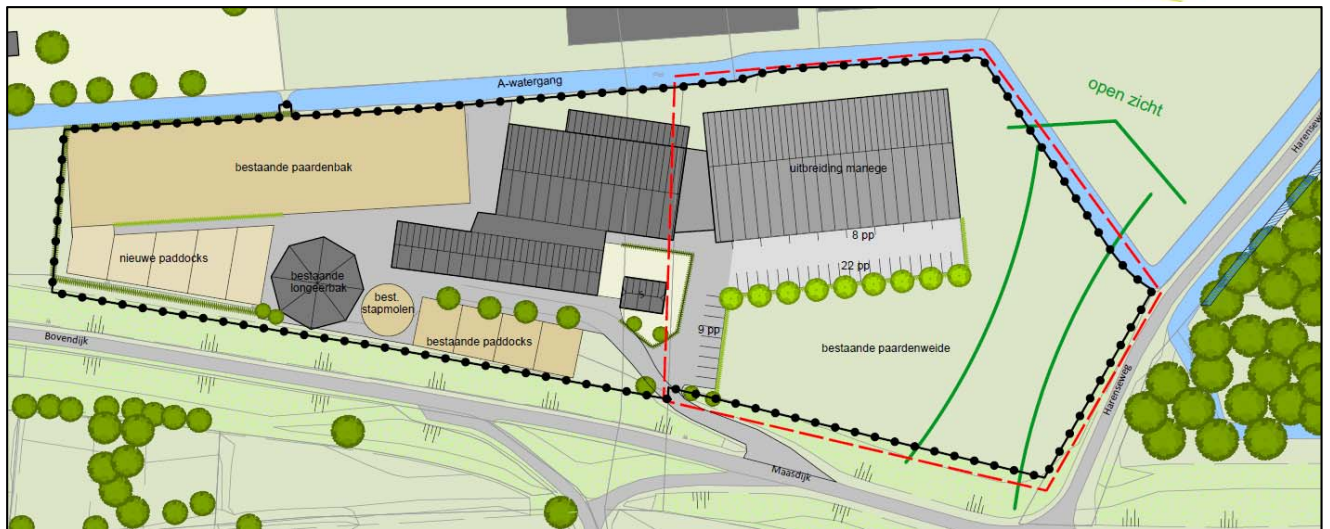
De voorgenomen ontwikkeling bestaat uit de bouw van een nieuwe rijhal en het vergroten van het parkeerterrein. Dit beslaat een deel van de huidige paardenweide. De voorgenomen inrichting is weergegeven in figuur 3.

Figuur 1. Ligging plangebied (rode figuur) (bron: Google Earth)

Figuur 2. Plangebied, Bovendijk 5 Ammerzoden (bron: bingmaps)

Figuur 3. Voorgenomen plannen (bron: Bureau Verkuylen)

Foto1. Plangebied vanuit noordoostkant

Foto 2. Plangebied vanaf oostkant.

Foto 3. Overzicht plangebied vanaf dijk

Foto 4. Sloot op noordgrens plangebied

4 Natuurwaarden

In het kader van deze toets flora en fauna heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden. Aan de hand van bekende verspreidingsgegevens uit onder andere verspreidingsatlassen en gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFB) is bepaald welke beschermde soorten in de omgeving van het plangebied voorkomen. Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden. Tijdens het veldbezoek zijn alle op de locatie aanwezige biotopen opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde plant- en diersoorten. Op basis van expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen.

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 1 februari 2016 in de namiddag. De weersomstandigheden waren als volgt: bewolkt, een sterke wind en circa 11 °C.

4.1 Flora

Tijdens het veldbezoek zijn alleen algemene plantensoorten aangetroffen in het plangebied. In paardenweide zijn algemene soorten van voedselrijke omstandigheden waargenomen, waaronder ridderzuring, hondsdraf, kropaar en duizendblad. Vanwege de kenmerken en het gebruik kan het voorkomen van beschermde planten in het plangebied worden uitgesloten.

4.2 Vissen

De voorgenomen plannen hebben geen betrekking op de watergang op de noordgrens van het plangebied. Zodoende is het uit te sluiten dat negatieve effecten op mogelijk aanwezige beschermde vissoorten kunnen ontstaan. Het is daarom niet onderzocht welke (beschermde) vissoorten voorkomen.

4.3 Amfibieën

Gegevens van RAVON, de NDFB en het boek 'De amfibieën en reptielen van Nederland' (Creemers et al. 2009) laten zien dat in de omgeving van het plangebied de beschermde amfibieënsoorten; kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker en bastaardkikker (alle FFtabel 1) voorkomen. Uit genoemde bronnen blijkt dat op een afstand van nul tot een kilometer van het plangebied kamsalamander (FFtabel 3) voorkomt. Daarnaast komt op een afstand van een tot vijf kilometer heikikker en rugstreeppad (beide FFtabel 3) voor.

In het plangebied ontbreekt oppervlaktewater en daarmee voortplantingshabitat van amfibieën. De watergang op de noordgrens van het plangebied vormt mogelijk voor algemene soorten amfibieën voortplantingshabitat. Deze soorten kunnen het plangebied als landhabitat gebruiken.

De voorgenomen ontwikkeling heeft tot gevolg dat het landhabitat van algemene soorten amfibieën van FFtabel 1 afneemt in omvang. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Er hoeven zodoende voor deze soorten geen mitigerende maatregelen te worden getroffen.

Het voortplantingsbiotoop van kamsalamander (FFtabel 3) bestaat voornamelijk uit matig voedselrijke tot voedselrijke, stilstaande wateren met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie (www.ravon.nl). De watergang ten noorden van het plangebied voldoet hier niet aan. Aangezien de watergang geen voortplantingsbiotoop vormt, kan redelijkerwijs worden uitgesloten dat het plangebied landhabitat vormt voor de kamsalamander.

De heikikker (FFtabel 3) komt vooral voor in vochtige heidegebieden. De kenmerken van het plangebied voldoen hier niet aan. Het voorkomen van heikikker in het plangebied kan daarom redelijkerwijs worden uitgesloten.

In de huidige situatie biedt het plangebied geen geschikt habitat voor de rugstreepad (FFtabel 3). Deze pioniersoort van dynamische milieus heeft goed vergraafbare, zandige plekken nodig, evenals ondiepe (tijdelijke) wateren als voortplantingsbiotoop. Deze aspecten ontbreken in het plangebied, waardoor het voorkomen van rugstreepad redelijkerwijs kan worden uitgesloten. Wel dient bij de uitvoering van de werkzaamheden rekening te worden gehouden met deze soort die snel gebieden kan koloniseren.

Tip: Om te voorkomen dat rugstreepadden de bouwlocatie koloniseren dient te worden voorkomen dat er zandhopen liggen of dienen deze met plastic te worden afgedekt. Daarnaast moet zoveel mogelijk worden voorkomen dat er plassen (bijvoorbeeld water in rijsporen) aanwezig zijn.

4.3 Vogels

Vanwege het ontbreken van bomen en struiken hebben algemeen voorkomende vogelsoorten geen broedgelegenheid in het plangebied. Het plangebied vormt wel geschikt foerageergebied voor algemene vogelsoorten. De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben ten aanzien van foerageergebied. Dit blijft in het plangebied en de directe omgeving in voldoende mate aanwezig.

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied steenuil en kerkuil voorkomen. Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied en de directe omgeving hiervan, inclusief de gebouwen van de manege, geen (sporen van) vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten waargenomen. De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen is zodoende uit te sluiten. Het is zeer aannemelijk dat het plangebied wel tot het grotere foerageergebied van steen- en kerkuil behoort. Met de uitvoering van de voorgenomen plannen blijft een groot deel van het plangebied in gebruik als paardenweide en daarmee geschikt als foerageergebied voor steen- en/of kerkuil. Het is derhalve redelijkerwijs uit te sluiten dat voorgenomen plannen negatieve effecten tot gevolg hebben ten aanzien van steen- en kerkuil.

4.4 Zoogdieren

Het plangebied kan functioneren als (onderdeel van het) leefgebied van algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1, zoals mol, haas, vos en algemene muizensoorten. De voorgenomen ontwikkeling kan negatieve effecten tot gevolg hebben voor deze soorten. Het leefgebied van deze soorten zal kleiner worden.

Voor de soorten van FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Er hoeven zodoende voor deze soorten zoogdieren geen mitigerende maatregelen te worden getroffen.

Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) vaste rust- en verblijfplaatsen van zwaarder beschermde soorten grondgebonden zoogdieren aangetroffen. Gezien de kenmerken en het gebruik van het plangebied is het uit te sluiten dat zwaarder beschermde soorten grondgebonden zoogdieren van FFtabel 2 en 3 in het plangebied voorkomen.

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997) en Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, franjestaart, baardvleermuis, Brandts vleermuis en watervleermuis (alle FFtabel 3) voorkomen in de omgeving van het plangebied.

Uit het veldbezoek blijkt dat het plangebied geschikt is als foerageergebied van vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben ten aanzien van foerageergebied van vleermuizen. Dit blijft in het plangebied en de directe omgeving in voldoende mate aanwezig.

In het plangebied ontbreken mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Tevens zijn geen doorgaande lijnvormige groenstructuren aanwezig die een vliegroute voor vleermuizen kunnen vormen.

4.5 Overige soortgroepen

Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat in het plangebied en de directe omgeving daarvan geschikte biotopen ontbreken voor beschermde soorten reptielen, dagvlinders, libellen, mieren, kevers en slakken. Het voorkomen van beschermde soorten uit deze soortgroepen kan daarom worden uitgesloten.

5 Conclusie

In het plangebied komen mogelijk beschermde soorten voor die vermeld staan in de tabellen van de Flora- en faunawet. Tabel 1 op de volgende pagina geeft een samenvatting van de conclusies.

Het plangebied wordt mogelijk gebruikt als (onderdeel van het) leefgebied door algemeen voorkomende soorten amfibieën en grondgebonden zoogdieren die zijn opgenomen in FFtabel 1. De voorgenomen plannen hebben tot gevolg dat het leefgebied van deze soorten kleiner wordt. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Er hoeven zodoende voor deze soorten geen mitigerende maatregelen te worden getroffen.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor algemene vogelsoorten. De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben ten aanzien van foerageergebied. Dit blijft in het plangebied en de directe omgeving in voldoende mate aanwezig.

Het is zeer aannemelijk dat het plangebied tot het grotere foerageergebied van steen- en kerkuil behoort. Met de uitvoering van de voorgenomen plannen blijft een groot deel van het plangebied in gebruik als paardenweide en daarmee geschikt als foerageergebied voor steen- en/of kerkuil. Het is derhalve redelijkerwijs uit te sluiten dat voorgenomen plannen negatieve effecten tot gevolg hebben ten aanzien van steen- en kerkuil.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben ten aanzien van foerageergebied van vleermuizen. Dit blijft in het plangebied en de directe omgeving in voldoende mate aanwezig.

Tabel 1. Samenvatting conclusie

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing	Maatregelen
Amfibieën	FFtabel 1	Landhabitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Grondgebonden zoogdieren	FFtabel 1	Leefgebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Vogels (niet jaarrond beschermd)	Vogels	Foerageergebied	Nee	-	-
Vleermuizen	FFtabel 3	Foerageergebied	Nee	-	-

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdierverseniging- rapport 2010.44. Zoogdierverseniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten, 22 februari 2005.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

- + www.vlindernet.nl
- + www.telmee.nl
- + www.zoogdierverseniging.nl
- + www.libellennet.nl
- + www.eis-nederland.nl
- + www.ravon.nl
- + www.waarneming.nl
- + NDFF - quickscanhulp.nl 28-01-2016 12:13:09